

TÁJÉKOZTATÓ-INFORMÁCIÓ

EGY NATO KONFERENCIA ÉS TANULSÁGAI, AVAGY A TERMÉKAZONOSÍTÁSI RENDSZER FEJLESZTÉSE

Tóth László, Pázmándi Imre¹

A Magyar Honvédség termékazonosítási rendszere megújítására tett javaslatok többek között **e folyóirat hasábjain és az Új Honvédségi Szemle korábban megjelent számaiban** már publikálásra kerültek (lásd: Irodalomjegyzék). A jelenlegi ismereteink és a javaslatokban megfogalmazottak alapján **a rendszer megújítása sokáig már nem halogatható. E cikkben a javaslatok összefoglalásával és a lehetséges NATO szellemi kompatibilitás elérése érdekében teendő lépésekről kívánunk szólni.**

A jelenlegi helyzetben a termékazonosítási terület megújításáért **két alapvető feladat végrehajtása feltétlenül szükséges:**

1.) A Magyar Honvédség termékazonosítási rendszerének a logisztikai rendszerrel együtt történő teljes megváltoztatása

Ezen belül:

- a termékazonosító képzés rendszerének integrálása a logisztikai rendszer beszerzési, rendszeresítési folyamatába; •
- a termékazonosító képzés és használat folyamatainak teljes logikai elkülönítése;
- a jelenlegi termék-besorolási és kódszámrendszer megújítása;
- a termékazonosító használat tartalmának és módszereinek meghatározása;

---

¹ Tóth László mk. őrnagy, MH Anyagi–Technikai Informatikai Központ termékazonosító osztályvezető, Pázmándi Imre mk. százados, MH Anyagi–Technikai Informatikai Központ Számítás-technikai Osztály szervező főtit. (osztályvezető helyettes).

- a termékazonosításhoz szükséges adatok, adattartalmak gazdálkodási szintenkénti megfogalmazása (termékazonosító paramétersor);
- a rendszert alkotó szervezeti elemek megteremtése, személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

2.) A NATO megfelelő szervezeteivel a kapcsolat kialakítása

Ezen belül:

- a NATO kompatibilis termékazonosítási fogalomrendszer kidolgozása, a kompatibilis rendszer alapjainak megteremtése;
- a NATO termékazonosítási szervezetével a kapcsolat felvétele, a NATO termékazonosítási rendszerhez történő csatlakozási folyamat megkezdése.

A fentiek alapján az alábbi következtetések vonhatók le:

- A fejlesztésre irányuló lépéseket haladéktalanul meg kell kezdeni, mivel a pénzügyi források beszűkülése és a haderőreform mára már csak hírmondó szinten hagyta meg az ezzel a területtel hivatásszerűen foglalkozó szervezet személyi állományát. Így a további késlekedés egy igen jelentős, pótolhatatlan szellemi erőforrás teljes elvesztését jelentené. A "nulláról" történő fejlesztés pedig ezen a területen sok éves kiképzési időt jelentene.
- Mivel a NATO termékazonosítási szervezetéhez történő csatlakozásnak nem előfeltétele az illető ország NATO tagsága és a Magyar Honvédség termékazonosítási rendszerének megújítása elkerülhetetlen, egy lépésben kellene megoldani a két feladatot olyképpen, hogy a NATO termékazonosítási szervezethez történő csatlakozással egyidőben a NATO elvek alapján megújítanánk a Magyar Honvédség termékazonosítási rendszerét is. Így megfelelne a NATO követelményeknek is és az MH rendszere is egy korszerűbbre cserélhető lenne.

E két következtetésünket az 1995-ben megrendezett NATO termékazonosítási konferencián történt részvétel és az ott tapasztaltak is jelentős mértékben megerősítették.

A konzultációval, munkaértekezlettel egybekötött konferencia 1995. július 10–16. közötti időben a Bundeswehr Hamburgi Logisztikai Iskolájában (LOGISTIKSCHULE DER BUNDESWEHR HAMBURG) került megrendezésre.

A konferencia célja volt a NATO Termékazonosítási Rendszer időszzerű kérdéseinek áttekintése, illetve annak bemutatása, a csatlakozás feltételeinek meghatározása a Békepartnerség jelenlévő tagországai részére. Ez a konferencia volt a NATO Termékazonosítási Rendszer életében az első, melyen részt vettek a Békepartnerség tagországai is.

A meghívólevél hosszas bolyongás után (HM, MHP-ság, MH AT-FCSF-ség), kissé megkésve került az MH Anyagi–Technikai Informatikai Központhoz (MH ATIK). Az MH ATIK jelenleg az MH egyetlen olyan szervezete amely a termékazonosítási rendszer fejlesztésével kapcsolatos feladatait a Szervezeti és Működési Szabályzata alapján hajtja végre. **Következtetés:** a HM és az MHP-ság szerveztében nincs megfelelő szintű képviselője a termékazonosítási területnek.

A konferenciára az MH ATIK két, a termékazonosítás területén nem járatos, de az angol nyelvet beszélő (mivel ez követelmény volt) szervező főtisztje vett részt. Az előjárók részéről a két résztvevő szakmai eligazítást nem kapott, azt a saját hatáskörünkben mi végeztük el.

A konferencia főszervezője az ún. AC/135 csoport, a NATO Termékazonosítási Rendszert használó NATO és nem NATO országok bizottsága, illetve az AC/135 képviselőjét is ellátó NAMSA (NATO Maintenance and Supply Agency), NATO Anyagi Ellátó Hivatal, Luxemburg volt. A konferencia lebonyolítását a Német Nemzeti Termékazonosítási Iroda vállalta magára, a résztvevők ennek a szervezetnek a vendégei voltak. A konferencián és a konzultációkon 25 ország 70 szakembere vett részt. Minden ország a saját nemzeti termékazonosítási szervezetének legfelsőbb szintű vezetőjével képviselte magát (minisztériumi szint).

A konferencia fő témái a következők voltak:

- **a termékazonosítás szükségserősége** *(a francia delegáció előadása):*
  - a termékazonosítás, mint a logisztikai biztosítás alapja;
  - a termékazonosítás, mint a nemzetközi szintű egyeztetés eszköze (interoperabilitás);
  - a termékazonosítás szükségserősége és előnyei.

- **a NATO Termékazonosítási Rendszer alapelvei és folyamata** *(a belga delegáció előadása):*
  - a NATO Termékazonosítási Rendszer filozófiája és alapelvei (a NATO, a NATO-n kívüli, az ENSZ és a nem NATO tagországok tekintetében);
  - a termékazonosítás folyamata (az egyed azonosítása, osztályozása, NATO kód NATO Stock Number = NSN).

- **a NATO Termékazonosítási Rendszer keretei** *(a kanadai delegáció előadása):*
  - az AC/135 bizottság és a NATO;
  - mi is az az AC/135 bizottság;
  - helye és szerepe a NATO egészében;
  - az AC/135 feladatai.

- **a nemzeti termékazonosító szervek (NCB)** *(a brit delegáció előadása):*
  - milyen nemzeti termékazonosító szervek létezhetnek;
  - a termékazonosítási tevékenység szervezése, implementálása a különböző NATO tagállamokban.

- **a NATO termékazonosítás adat- és információ cseréje** (a *NAMSA vezetőjének előadása*):
  - a NAMSA szerepe a NATO Termékazonosítási Rendszerben;
  - az adatcsere lehetőségei, folyamata;
  - a NATO termékazonosítási elektronikus levelezési rendszere (Mail Box System), MBS;
  - kapcsolat a Békepartnerség országaival.

- **a nemzetközi adatcsere bemutatása** (az *olasz delegáció előadása*):

- **NATO termékazonosítási kiadványok** (a *NAMSA holland képviselőjének előadása*):
  - az ACodP-1 – a NATO Termékazonosítási Rendszer "alfája és ómegája", alapidokumentuma;
  - a CodSP – az AC/135 csoportba tömörült nemzeti termékazonosító szervezetek működési elvei (Codification Support Publications), NAMSA kiadvány;
  - az N-MCRL – a NATO kódrendszeren alapuló, az összes NATO ország azonosító, referencia és gyártási adatait tartalmazó utalások jegyzéke (The NATO Master Cross Reference List).

- **a termékazonosítás eszközei, folyamata** (az *Egyesült Államok delegációjának előadása*):
  - az ACodP-2 – a NATO raktári kódban használt termékosztályok és termékcsoportok listája (alapidokumentum);
  - az ACodP-3 – a NATO – ban használatos cikkjegyzék listája (standard elnevezések);
  - a FIIG – a NATO cikkjegyzék leírói;
  - az Általános Dekódoló (GDT).

- **a NATO Termékazonosítási Rendszerrel történő kapcsolat megteremtésének lehetőségei** (a Cseh Köztársaság delegációjának előadása az ez irányban végzett munka tapasztalatairól).
- **a NATO Termékazonosítási Rendszerbe való belépés feltételei, lehetőségei** (a német delegáció előadása):
  - a közeledés alapfeltételei;
  - szponzorálási eljárások, lehetőségek;
  - előrelátható költségek.
- **a termékazonosítási rendszer eszközeinek interaktív bemutatása az olasz és a német delegáció számítógépes rendszere alapján.**

A konferencián résztvevők beosztása és maga a program már sugallta, hogy **nagy horderejű, minden ország** (NATO és nem NATO, Békapartnerség országai) számára aktuális **stratégiai kérdésekről** szól a találkozó.

A téma komolyságát talán legjobban a bevezető előadás szlogenje emeli ki: **"A termelő világ része akarunk lenni ? Akkor be kell kapcsolódnunk a termékazonosítási rendszerbe !"**

Ezt a felhívást a szervezők és résztvevők még egy nagyon fontos üzenettel egészítették ki a Békapartnerség tagállamai felé: **"A NATO csatlakozás teljesen értelmét veszti, ha az adott ország képtelen kapcsolatot teremteni a NATO Termékazonosítási Rendszerrel !"**

A konferencián résztvevő *magyar csoport tagjai személyes beszélgetéseket, konzultációkat folytattak a NATO Termékazonosítási Rendszer szervezeteinek vezetőivel, illetve a Békapartnerség tagállamainak delegációival* a rendszer jobb megismerése, az esetleges magyar csatlakozás lehetőségeinek vizsgálata céljából.

A konferencián megfogalmazódott, hogy a NATO csatlakozás alapfeltétele a NATO Termékazonosítási Rendszerhez való csatlakozás alapköveinek lerakása, illetve az MH termékazonosítási rendszer olyanmértvű átalakítása, hogy a csatlakozás feltételei adottak legyenek.

Az előadások, illetve a folyamatos konzultációk alapján *érthetővé vált* a NATO Termékazonosítási Rendszer lényege, annak előnyei, működési mechanizmusa, a csatlakozás feltételei, módja és megerősítést nyert annak elengedhetetlen szükségessége.

A küldöttség, hazaérkezése után elkészítette az előírással útijelentést, amelyben a téma horderejének megfelelő javaslatokat is tett. Az előljáró részére a NATO termékazonosítási rendszerhez való csatlakozásra feladat és ütemtervet terjesztettünk fel. A felterjesztett javaslatokra válasz nem érkezett és ismereteink, valamint információink szerint még nem történt lépés ezen a területen.

A javaslatok amelyek napjainkban is érvényesek, habár kissé aktualitásukat veszítették, összefoglalva a következőket tartalmazzák:

- Úgy a NATO, mint a Békepartnerség azon országai részéről, melyek már alapvető lépéseket tettek ebben az irányban, a magyar fél közeledése iránt maximális a támogatás.
- A rendszerhez való csatlakozás alapvetően szervezési, konzultációs lépésekkel kell hogy kezdődjön. Fel kell mérni a csatlakozás lehetőségeit, módját, fel kell tárnai a lehetséges partnereket a magyar csatlakozás elősegítése érdekében. A csatlakozás egy hosszú folyamat, melynek kezdeti lépései nem igényelnek jelentősebb kiadásokat az MH részéről.
- A delegáció részletes beszámolója, illetve személyes meghallgatása után a lehető legrövidebb idő alatt létre kell hozni egy szakértői csoportot, amely rendelkezik a megfelelő ismeretekkel, kapcsolatokkal és döntésképeséssel, hogy minél előbb megkezdődhessenek a magyar csatlakozás feltételeit megteremtő konzultációk a NATO, illetve a Békepartnerség (Lengyelország, Csehország, Szlovákia) országaival.

A NATO termékazonosítási rendszerhez való csatlakozás javasolt feladat és ütemterve a következő volt:

**A NATO termékkazonosítási rendszerhez való csatlakozás
javasolt feladat- és ütemterve
1996-1998**

I. A csatlakozás személyi, jogi és partnerkapcsolati feltételeinek megteremtése (1995 - 1996 évi feladatok)

FELADAT	HATÁRIDŐ	FELELŐS / VÉGREHAJTÓ	MEGJEGYZÉS
A csatlakozásért felelős szakértői csoport kijelölése.	1995. szeptember 30.	HM/MH ATTCSF-ség	
Csatlakozási igény közlése a NATO Termékkazonosítási Rendszer Titkárságán (NAMSA).	1995. szeptember 30.	HM/MH ATTCSF-ség	A NAMSA jelenikézési lapja az MH ATIK rendelkezésére áll.
Konzultációs igény bejelentése a Cseh, Lengyel és Szlovák termékkazonosítási szervek felé azok csatlakozási törekvéseinek megismerése, a csatlakozás egyeztetése miatt.	1995. szeptember 30.	Termékkazonosítási munkacsoport	A felsorolt országok termékkazonosító szervei már igen gazdag tapasztalatokkal rendelkeznek a csatlakozást illetően.
Konzultáció kérése a NAMSA-tól a csatlakozás lehetőségei, feltételei megismerése miatt.	1995. szeptember 30.	Termékkazonosítási munkacsoport	
A konzultációk lefolytatása, csatlakozás a NAMSA szponzorálási rendszeréhez, kapcsolati-felvétel a szponzoráló országgal.	1996. december 31.	Termékkazonosítási munkacsoport	

II. A csatlakozás részletes tervének előkészítése, a személyi és tárgyi feltételek megteremtése

FELADAT	HATÁRIDŐ	FELELŐS / VÉGREHAJTÓ	MEGJEGYZÉS
Kétoldalú szponzori szerződés megkötése a NAMSA által kijelölt ország termékazonosító szervezétével.	1997. első negyedév	Termékazonosítási munkacsoport és a felelős felsőbb vezetési szint	
A csatlakozás személyi és tárgyi feltételeinek felmérése a szponzoráló ország külön terve alapján.	1997. évben folyamatosan	Termékazonosítási munkacsoport	
A konkrét csatlakozás részletes tervének elkészítése, a csatlakozási végrehajtó szervezet létrehozása, tárgyi feltételek megteremtése.	1997. december 31.	Termékazonosítási felelős legfelső vezetési szint	

III. A NATO termékazonosítási rendszerhez való csatlakozás végrehajtása

FELADAT	HATÁRIDŐ	FELELŐS / VÉGREHAJTÓ	MEGJEGYZÉS
A csatlakozási végrehajtó személyi állomány kiképzése.	1998. első negyedév	A saját és a szponzoráló ország termékazonosító szerve.	Kiterjed a NATO kódok és kódolási eljárások elsajátítására, a rendszerek közötti kommunikáció megismerésére.
A szponzoráló ország által javasolt területeken a NATO termékód átvétele, a termékazonosítási rendszer próbázása.	1998. évben folyamatosan	MH termékazonosító szervezete.	Lehetőség van bizonyos területek már kész termékódjainak átvételére, kész azonosító rendszer adaptálására.
A nemzeti és a NATO termékazonosítási rendszer kapcsolatainak megteremtése, folyamatos információ csere létrehozása, a két rendszer párhuzamos üzemeltetése, fenntartása.	1998. év végétől folyamatosan	MH termékazonosító szervezete.	

Hazánk, illetve a Magyar Honvédség törekvéseit tekintve ez a konferencia mérföldkőnek tekinthető, a megállapítások óriási súllyal bírnak. Bár a résztvevők beosztását, illetve hatáskörét tekintve hazánk részvétele a konzultáción nem volt mérvadó, a szervezők és az AC/135 csoportba tömörült nemzeti termékazonosítási szervezetek, valamint a Békepartnerség tagállamai részéről **maximális komolyságot, konstruktivitást, segítőkészséget – és bármily meglepő szeretetet, aggodást, egyfajta prioritási szándékot tapasztaltunk.** Ezért is érthetetlen számunkra az MH vezetésének eddigi passzív magatartása a témát illetően.

Megállapítható, hogy **a fogadókészség** úgy a NATO, mint a Békepartnerség országai részéről megvan az esetleges magyar csatlakozás iránt, a NATO országok, de kifejezetten a NAMSA részéről ez nem csak készség, de kifejezett **ajánlás, elvárás !** Ezidáig azonban magyar részről – számunkra ismeretlen okokból – semmilyen lépés nem történt a NATO Termékazonosítási Rendszerhez való csatlakozás ügyében vagy ezek a lépések nem a megfelelő vezetési szinten és nem az érdekelt szervezetek között történtek.

A Magyar Honvédség, amennyiben a NATO csatlakozás valóban kiemelt cél, a NATO Termékazonosítási Rendszerhez történő csatlakozás alapjainak megteremtését tekintve a huszonnegyedik órában jár.

A visegrádi országok hadseregei a NATO rendszerhez való csatlakozás tekintetében **már több lényeges kérdésben** évekkal előttünk járnak, megfelelő tapasztalatokkal, konkrét gyakorlati eredményekkel rendelkeznek, melyeket – kétoldalú együttműködés keretében – hajlandók feltárni, megosztani a magyar féllel a csatlakozás hatékonyságának növelése érdekében.

Teljesen egyértelmű, hogy a Magyar Honvédség NATO csatlakozásának – kimondva vagy kimondatlanul – alapfeltétele **az egységes kódrendszer, a NATO Termékazonosítási Rendszerhez való csatlakozás vagy az azzal történő interaktív adatcsere.** Ez egy hosszú–hosszú és fáradtságos folyamat, melyet legfőbb ideje elkezdni (a NATO rendszer alapköveit 1957–ben rakták le, jelenleg a világ közel 60 országa használja).

Az alapok lerakását elsősorban a Magyar Honvédség struktúrájában kell elkezdni – felmérve a hasonló országokban végzett tevékeny-

séget, átvéve az ottani tapasztalatokat – meg kell teremteni a leendő honvédségi termékazonosítási szervezet jogi, személyi és gazdasági bázisát.

Ezt a folyamatot az általunk feltárt kommunikációs csatornákon **haladéktalanul el lehet és el kell kezdeni**: Ismerve az érdekelt felek magatartását, illetve a NAMSA szponzorálási rendszerét, a csatlakozás alapfeltételeinek megteremtése semmilyen vagy elenyésző költségkihatással bír, a jelenlegi termékazonosítási rendszert nem érinti, a nyilvántartási és gazdálkodási folyamatokban nem okoz mérvadó változást vagy fennakadást.

A jelenleg használatos termékazonosítási rendszer megújítását, átalakítását korábbi javaslataink szerint úgy kell végezni, hogy a rendelkezésre álló világszabványba (NATO Termékazonosítási Rendszer) illeszthető legyen, vele a kapcsolatot fel tudja venni.

Irodalom

1.) Javaslat a MH termékazonosítás új rendszerének kialakítására (Elgondolás) 1993. Nyf.szám: 11/428/MH ATIK.

2.) A termékazonosítás aktuális kérdései, javaslat a MH termékazonosítás új rendszerének koncepciójára. Katonai Logisztika (Anyagi–Technikai Biztosítás) 1993/4.

3.) A Magyar Honvédség termékazonosítási rendszerének perspektívái Katonai Logisztika (Anyagi–Technikai Biztosítás) 1995/4.

4.) A korszerű termékazonosítási módszerek és alkalmazásuk lehetőségei a Magyar Honvédségben. Katonai Logisztika (Anyagi–Technikai Biztosítás) 1996/2.

5.) Termékazonosítás a Magyar Honvédségben. Új Honvédségi Szemle 1996/2.

6.) Termékazonosítás és NATO kompatibilitás Új Honvédségi Szemle 1996/5.

7.) ALLIED CODIFICATION PUBLICATION (ACodP–2), NATO Supply Classification Handbook, Groups and Classes, February 1995.